

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący)

SSN Paweł Wiliński

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Anna Kowal

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Roberta Tarsalewskiego,
w sprawie **T. K.**

skazanego z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu
narkomanii

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 14 stycznia 2026 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 21 marca 2025 r., sygn. akt X Ka 221/25

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie

z dnia 6 grudnia 2024 r., sygn. akt VIII K 632/24,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

Paweł Wiliński

Piotr Mirek

Włodzimierz Wróbel

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Warszawy Mokotowa w Warszawie wyrokiem z dnia 6 grudnia 2024 r. (sygn. akt VIII K 632/24) uznał oskarżonego T. K. za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie 1 aktu oskarżenia, wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności. Tym samym wyrokiem Sąd uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie 2, wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 56 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę 4 lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 100 stawek dziennych po 10 zł każda. Na podstawie art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. Sąd Rejonowy połączył orzeczone kary jednostkowe i wymierzył oskarżonemu karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie oraz orzekając świadczenia pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Apelację od powyższego wyroku wniósł prokurator, zaskarżając orzeczenie na niekorzyść oskarżonego w części dotyczącej orzeczenia o karze i środkach karnych.

Po rozpoznaniu tej apelacji Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 21 marca 2025 r. (sygn. akt X Ka 221/25) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że określoną w punkcie II karę jednostkową pozbawienia wolności podwyższył do 8 lat, podwyższył kwotę świadczenia pieniężnego orzeczonego w punkcie VI do 3000 zł oraz orzekł nową karę łączną w wymiarze 8 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności, utrzymując wyrok w pozostałej zaskarżonej części w mocy.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego T. K., zaskarżając go w całości na korzyść skazanego. Autor kasacji, działając na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. oraz art. 526 § 1 k.p.k., zarzucił zaskarżonemu wyrokowi wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., polegającej na wydaniu wyroku przez Sąd Okręgowy w Warszawie w składzie: sędzia X. Y., sędzia X.1 Y.1 oraz sędzia X.2 Y.2

powołanych na ww. stanowiska na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, która od 17 stycznia 2018 roku przestała spełniać cechy organu konstytucyjnego, o którym mowa w art. 187 ust. 1 Konstytucji RP, co z kolei powoduje uchylenie domniemania spełnienia przez wskazanych sędziów kryterium minimum niezawisłości i bezstronności, a nadto analiza okoliczności towarzyszących powołaniu ww. sędziów na stanowiska do Sądu Okręgowego w Warszawie świadczy, że *in concrete* sąd z udziałem sędziego X. Y., sędziego X.1 Y.1 oraz sędziego X.2 Y.2 nie spełnia wymogu minimum bezstronności i niezawisłości.

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna w zakresie wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej w stosunku do zasiadania w składzie sądu sędziów X. Y. i sędziego X.1 Y.1.

W ocenie niniejszej sprawy kluczowe znaczenie ma uchwała składu połączonych Izb Sądu Najwyższego (Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych) z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. BSA I-4110-1/20. Dokument ten jasno precyzuje, że "nienależyta obsada sądu" w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (lub "sprzeczność w składzie sądu z przepisami prawa" według art. 379 pkt 4 k.p.c.) ma miejsce również wtedy, gdy w składzie orzekającym zasiada osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym lub wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, która została ukształtowana w trybie określonym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Taka wadliwość procesu powołania musi jednak prowadzić, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności, gwarantowanych przez art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Sąd Najwyższy konsekwentnie podtrzymuje swoje stanowisko, wielokrotnie wyrażane w innych orzeczeniach, m.in. w uchwałach składu siedmiu sędziów z 2 czerwca 2022 r. (I KZP 2/22) i z 5 kwietnia 2022 r. (III PZP 1/22), a także w licznych

wyrokach (np. III KK 404/21 z 26 lipca 2022 r., III KK 193/20 z 12 października 2022 r., II KS 32/21 z 19 października 2022 r., II KK 571/22 z 15 lutego 2023 r., III KK 375/21 z 19 kwietnia 2023 r.). Zgodnie z tymi rozstrzygnięciami, Krajowa Rada Sądownictwa, ukształtowana na mocy ustawy z 2017 r., nie jest organem niezależnym od władzy wykonawczej i ustawodawczej. Tym samym nie jest tożsama z konstytucyjnym organem, którego skład i sposób wyłaniania reguluje art. 187 ust. 1 Konstytucji RP. Potwierdzają to również orzeczenia trybunałów międzynarodowych, takich jak wyroki ETPCz (np. Reczowicz przeciwko Polsce, Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce, Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce, Grzęda przeciwko Polsce, Wałęsa przeciwko Polsce) oraz wyroki TSUE (np. C-791/19 z 15 lipca 2021 r., C-718/21 z 21 grudnia 2023 r.).

Kwestia ta jest tym bardziej istotna, że zarówno sędzia X. Y., jak i sędzia X.1 Y.1 byli już poddawani testowi niezależności w sprawach o sygn. II KK 382/24, II KK 94/25, II KK 562/23, II KK 155/24, w których Sąd Najwyższy jednoznacznie stwierdził nienależytą obsadę sądu z ich udziałem. Podtrzymując te ustalenia, Sąd Najwyższy w obecnym składzie uznał, iż nie zaszły żadne okoliczności, które mogłyby zmienić ocenę ich postaw, a wręcz przeciwnie – analiza ich ścieżek awansowych potwierdza mechanizm ścisłego powiązania kariery zawodowej z akceptacją dla destrukcyjnych zmian w wymiarze sprawiedliwości.

Analiza drogi służbowej sędziego X. Y. wskazuje na jej bezprecedensową dynamikę, która rozpoczęła się we wrześniu 2017 r., kiedy to na mocy decyzji Ministra Sprawiedliwości objął on funkcję Prezesa Sądu Rejonowego w Pruszkowie w ramach tzw. fali odwołań i powołań prezesów na podstawie przepisów o charakterze epizodycznym. Od tego momentu jego kariera stała się nierozzerwalnie związana z lojalnością wobec organów władzy wykonawczej oraz wspieraniem niekonstytucyjnie ukształtowanej Krajowej Rady Sądownictwa. Sędzia Y. wielokrotnie angażował się w proces legitymizacji tego organu, podpisując listy poparcia dla aż pięciu kandydatów do KRS, w tym dla osób bezpośrednio utożsamianych z ówczesnym kierownictwem Ministerstwa Sprawiedliwości. Działał przy tym z pełną świadomością, że status KRS był już wówczas kwestionowany przez najwyższe instancje sądowe. Benefitem tej postawy był szybki awans do Sądu Okręgowego w Warszawie w 2021 r. oraz liczne funkcje dodatkowe, w tym delegacje

ministerialne do dalszego pełnienia funkcji prezesowskich, członkostwo w komisjach egzaminacyjnych jako przedstawiciel Ministra czy powołanie na Komisarza Wyborczego. Taka ścieżka awansu, połączona z próbą ubiegania się o stanowisko w Sądzie Najwyższym przy wsparciu przedstawicieli resortu sprawiedliwości, tworzy w odbiorze społecznym nieusuwalne przekonanie, że sędzia ten nie jest niezależny od władzy politycznej, od której uzyskał wymierne korzyści zawodowe.

W odniesieniu do sędziego X.1 Y.1 Sąd Najwyższy dostrzega mechanizm o charakterze czysto koniunkturalnym, w którym sędzia ten, po latach standardowej kariery w Sądzie Rejonowym w Pruszkowie, uzyskał awans do sądu wyższego rzędu poprzez jawną legitymizację nieprawidłowego systemu powołań. Przez wiele lat sędzia Y.1 bezskutecznie zabiegał o przeniesienie do R., co każdorazowo spotykało się z odmową ze względu na brak merytorycznych podstaw i potrzeby kadrowe. Przełom nastąpił dopiero po 2019 r., kiedy sędzia ten zdecydował się na udział w konkursie przed wadliwie ukształtowaną KRS na stanowisko w Sądzie Okręgowym w Warszawie, mimo że miejsce to było położone jeszcze dalej od jego miejsca zamieszkania. W toku tej procedury sędzia Y.1 podpisał listę poparcia dla Ł. P. – osoby kluczowej dla ówczesnego modelu zarządzania kadrami sędziowskimi – i to w newralgicznym momencie oczekiwania na nominację. Co szczególnie istotne, niemal natychmiast po odebraniu nominacji do Warszawy, sędzia Y.1 podjął starania o przeniesienie do R., co dowodzi, że udział w wadliwej procedurze awansowej był jedynie instrumentalnym sposobem na osiągnięcie prywatnych celów życiowych. Całość tego obrazu dopełnia fakt, iż pozytywną opinię na potrzeby jego awansu sporządził sędzia X. Y., co ukazuje system swoistego wzajemnego wspierania się osób uczestniczących w demontażu niezależności sądownictwa.

Sąd Najwyższy stwierdza, że nagromadzenie tych okoliczności – szybka ścieżka awansu, wielokrotne podpisywanie list poparcia do KRS, przyjmowanie funkcji z rąk polityków oraz szybkie uzyskiwanie awansów – prowadzi do wniosku, że skład sądu odwoławczego z udziałem tych sędziów nie spełniał minimum standardu bezstronności. W oczach postronnego obserwatora obaj sędziowie jawią się jako beneficjenci systemu opartego na pozamerytorycznych kryteriach doboru kadr, co całkowicie podważa zaufanie do wydanego przez nich orzeczenia. Ich postawa polegająca na akceptacji ataku na porządek konstytucyjny w zamian za profity

zawodowe stanowi jaskrawy przykład naruszenia prawa do sądu ustanowionego ustawą, co w konsekwencji musiało doprowadzić do uchylenia zaskarżonego wyroku z uwagi na wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Ponowne rozpoznanie sprawy przez Sąd Okręgowy w Warszawie winno nastąpić w składzie, który nie będzie budził żadnych wątpliwości co do swojej niezależności i bezstronności, gwarantując stronom prawo do rzetelnego procesu. Z uwagi na negatywny test w stosunku do dwóch członków składu Sądu odwoławczego, należało orzec jak w sentencji.

[J.J.]

[r.g.]

Paweł Wiliński Piotr Mirek Włodzimierz Wróbel